

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

Vergaderjaar 2026/2027

xx xxx Wet tot wijziging van onder meer de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek in verband met het stellen van voorschriften met betrekking tot de onderwijstaal, de mogelijkheid regie te voeren op een doelmatig onderwijsaanbod en de toegankelijkheid van het hoger onderwijs (Wet internationalisering in balans)

Nr. xxx Nota van wijziging

Ontvangen <DATUM PM>

Het voorstel van wet wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel I, onderdeel E, vervalt.

B

Artikel I, onderdeel F, vervalt.

C

Artikel I, onderdeel K, derde lid, komt te luiden:

3. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel y door een komma wordt een onderdeel toegevoegd, luidende:

z. de taal waarin het onderwijs binnen een opleiding wordt verzorgd.

D

Artikel I, onderdeel L, vervalt.

E

Artikel I, onderdeel M, komt te luiden:

In artikel 6.15 wordt, onder vernummering van het vierde lid tot vijfde lid, een lid ingevoegd, luidende:

4. Onze Minister wijzigt de registratie van het gegeven, bedoeld in artikel 6.13, vierde lid, onderdeel x, indien het instellingsbestuur meldt dat geen toepassing meer wordt gegeven aan artikel 7.53, eerste lid.

F

In artikel I, onderdeel O, wordt het voorgestelde artikel 7.2 als volgt gewijzigd:

1. Het derde lid komt als volgt te luiden:

3. In afwijking van het eerste lid, kan een opleiding of een traject voor meer dan een derde deel van het totale aantal studiepunten van de opleiding of het traject in een andere taal dan het Nederlands of het Fries worden verzorgd indien:

- a. de opleiding hoofdzakelijk gericht is op het verwerven, doorgronden of leren doceren van een taal anders dan het Nederlands;
- b. de opleiding mede wordt verzorgd door een buitenlandse instelling voor hoger onderwijs als bedoeld in artikel 7.3c, derde lid; of
- c. het anderstalig verzorgen naar het oordeel van het instellingsbestuur doelmatig is, gelet op de regionale omstandigheden, de arbeidsmarkt, de internationale uniciteit of de internationale positionering van de opleiding of het traject, overeenkomstig het in artikel 7.2a bedoelde taalbeleid;

2. Het vierde lid komt te luiden:

Indien de instelling een opleiding of traject anderstalig verzorgt op grond van het derde lid, onderdeel c, dient de instelling deze keuze gedegen te onderbouwen.

3. Het vijfde lid komt te luiden:

De instelling maakt de onderbouwing, bedoeld in het vierde lid, op de website van de instelling kenbaar.

G

Na het voorgestelde onderdeel P, wordt een onderdeel ingevoegd, luidende:

Pa

Na artikel 7.3, zevende lid, wordt een lid toegevoegd, luidende:

8. Indien het instellingsbestuur besluit de taal van de opleiding te wijzigen, worden de aan die opleiding ingeschreven studenten in de gelegenheid gesteld hun opleiding te vervolgen in de opleidingstaal zoals die gold bij het moment van inschrijving. Het zevende lid is van overeenkomstige toepassing.

H

In artikel I, onderdeel Z, wordt in het voorgestelde artikel 9.18, eerste lid, onderdeel a, "onderdelen a1, b, c, d, e, g, v, z en aa" vervangen door "onderdelen a1, b, c, d, e, g, v en z".

I

In artikel I, onderdeel DD, wordt in het voorgestelde artikel 10.3c, eerste lid, onderdeel a, "onderdelen a1, b, c, d, e, g, v, z en aa" vervangen door "onderdelen a1, b, c, d, e, g, v en z".

J

Artikel I, onderdeel HH vervalt.

K

Artikel II vervalt.

Toelichting

I. Algemene toelichting

1. Aanleiding

Het wetsvoorstel Wet internationalisering in balans (hierna: het wetsvoorstel) bevat maatregelen met het oog op de versterking van het Nederlands als onderwijstaal in het associate degree- en bacheloronderwijs en om beter te kunnen sturen op de studentenstromen. Eén van deze maatregelen betreft de toets anderstalig onderwijs, waarmee wordt beoordeeld of het onderwijs binnen bekostigde bestaande en nieuwe associate degree- en bacheloropleidingen voor meer dan één derde deel van de studielast in een andere taal dan het Nederlands mag worden verzorgd.

Sinds het indienen van het wetsvoorstel bij de Tweede Kamer op 8 mei 2024¹ zijn er verschillende ontwikkelingen geweest op het gebied van internationalisering in het hbo en wo. Bij de begroting van OCW voor 2025 werd het amendement-Bontenbal c.s.² ingediend. Daarmee verzocht de Kamer het wetsvoorstel zodanig aan te passen dat de instroom van internationale studenten behouden kon blijven in regio's waar de gevolgen van het wetsvoorstel impact zouden hebben op het onderwijsaanbod. Beoogd werd om onderwijs in (krimp)regio's ook in de toekomst te waarborgen. In april 2024³ en april 2025⁴ werden de zelfregieplannen van de hogescholen en universiteiten gepresenteerd. Omdat dit volgens de Tweede Kamer waardering verdiende, werd de motie Krul c.s.⁵ ingediend, die op 27 mei 2025 werd aangenomen. Daarmee werd verzocht om de toets anderstalig onderwijs voor het bestaand onderwijsaanbod in zijn geheel te schrappen en met een bindend bestuurlijk akkoord met de universiteiten en hogescholen de internationalisering in het hoger onderwijs in balans te brengen. Daarmee zou ook invulling worden gegeven aan het amendement-Bontenbal c.s.. Naast deze ontwikkelingen heeft het kabinet-Jetten gekozen voor een andere koers rond internationalisering dan de vorige kabinetten.⁶ Daarbij is in het coalitieakkoord afgesproken dat de toets anderstalig onderwijs in zijn geheel zal worden geschrapt en het huidige anderstalige opleidingsaanbod in stand gehouden zal worden.⁷

Daarnaast wil de regering via de talentstrategie inzetten op gerichte keuzes over de vraag waar internationale studenten kunnen bijdragen aan de economische en maatschappelijke opgaven van Nederland. Demografische ontwikkelingen laten zien dat het aantal werkenden in Nederland afneemt, en de internationale oriëntatie van het Nederlandse hoger onderwijs biedt een belangrijke kans. Gerichte werving kan in dat kader een nuttig instrument zijn. Voor een nadere toelichting verwijst de regering ook naar de **Kamerbrief van PM**.⁸

Resumerend beziet dit kabinet de internationalisering van het hbo en wo vanuit een ander perspectief dan voorgaande regeringen en acht zij het dus niet langer proportioneel, noch passend om de toelaatbaarheid van anderstalig onderwijs te onderwerpen aan een inhoudelijke toetsing. Deze nota van wijziging is een uitwerking daarvan, waarmee ook invulling wordt gegeven aan de wens van de Kamer zoals uitgedrukt in het amendement-Bontenbal c.s. en de motie Krul c.s.

¹ Kamerstukken II 2023-2024, 36 555, nr. 1.

² Kamerstukken II 2024-2025, 36 600 VIII, nr. 141.

³ Kamerstukken II 2023-2024, 22 452, nr. 89.

⁴ <https://www.universiteitenvannederland.nl/files/publications/Bindende%20bestuurlijke%20afspraken%20zelfregie%20internationalisering%2015%20april%202025.pdf>

⁵ Kamerstukken II 2024-2025, 31 288, nr. 1190.

⁶ Zie bijvoorbeeld Kamerstukken II 2026-2027, **PM kamerbrief**

⁷ Bijlage 1233855 bij Kamerstukken II 2025-2026, 36 848, nr. 31.

⁸ Kamerstukken II 2026-2027, **PM kamerbrief**

2. Gevolgen voor het wetsvoorstel

Eén van de hoofddoelstellingen van het wetsvoorstel is het behouden en versterken van het Nederlands als onderwijs- en onderzoekstaal. Hoewel de regering nog altijd waarde hecht aan het Nederlands als onderwijs- en onderzoekstaal, is zij van mening dat de toets anderstalig onderwijs niet langer een geschikt en proportioneel instrument is voor de bescherming daarvan. De instellingen hebben in hun zelfregieplannen immers laten zien nu zelf de verantwoordelijkheid te zullen nemen om de internationalisering in het hbo en wo in balans te brengen. Dit is bestendigd in bestuurlijke afspraken met het veld.⁹ De toets anderstalig onderwijs komt dus te vervallen. Vanwege de waarde die de regering hecht aan het beschermen van het Nederlands als onderwijstaal, blijft de uitbreiding van de bestaande zorgplicht van instellingen voor het bevorderen van de Nederlandse uitdrukkingsvaardigheid naar een plicht om de Nederlandse taalvaardigheid van alle studenten, dus ook internationale studenten, te bevorderen een ongewijzigd onderdeel van het wetsvoorstel. Dit kan bovendien bijdragen aan de binding van internationale studenten met Nederland en hun mogelijkheden om na afstuderen in Nederland te blijven wonen en werken.¹⁰ Ook de verplichting taalbeleid op te stellen en daarin onder meer te specificeren op welke gronden en op basis van welke procedure overgegaan wordt tot het aanbieden van anderstalig onderwijs, blijft in stand. Ook de andere pijler van het wetsvoorstel – beter kunnen sturen op studentenstromen – blijft onveranderd. De in het wetsvoorstel geïntroduceerde fixusinstrumenten blijven in stand.

3. Inhoud nota van wijziging

Voorliggende nota van wijziging wijzigt het oorspronkelijke wetsvoorstel op een aantal punten. De belangrijkste inhoudelijke wijzigingen worden hieronder toegelicht.

3.1. Aanpassing norm onderwijstaal

Het wetsvoorstel regelt dat bachelor- en associate degree opleidingen voor ten hoogste een derde van het curriculum in een andere taal dan het Nederlands of Fries mogen worden verzorgd, tenzij de minister instemming heeft verleend voor het (voor meer dan een derde) anderstalig verzorgen van een opleiding op grond van één van vier doelmatigheidscriteria en het geheel van voorzieningen (toets anderstalig onderwijs), of het anderstalig verzorgen van de opleiding evident doelmatig is. Deze norm wordt zo aangepast zodat voor het anderstalig verzorgen van een opleiding niet langer instemming van de minister vereist is.

3.1.1. Ruimte voor anderstalig onderwijs

In deze nota van wijziging vervalt instemming op grond van de toets anderstalig onderwijs als grond voor anderstalig onderwijs. Daarom wordt dit deel van de taalnorm geherformuleerd. Ook worden twee categorieën van opleidingen die op grond van het wetsvoorstel als evident doelmatig zouden worden aangemerkt en op grond daarvan voor meer dan een derde anderstalig mochten worden verzorgd – taalopleidingen en joint programmes – met deze nota van wijziging expliciet als categorieën in de wet opgenomen. Bovendien hoeven deze groepen opleidingen niet te onderbouwen dat zij doelmatig anderstalig zijn. Ook doelmatigheid blijft een grond om opleidingen anderstalig aan te bieden, maar dit is nu volledig aan het instellingsbestuur om te beoordelen. Dit past beter bij een regime waarbij de instellingen zelf primair verantwoordelijk zijn voor de afweging voor onderwijstaal, en de minister meer op afstand staat. De drie gronden worden hieronder nader toegelicht.

a. Taalopleidingen

Onder taalopleidingen worden verstaan: opleidingen die gericht zijn op het bereiken van een hoogwaardig kennisniveau van een taal en de daarmee samenhangende culturele of didactische aspecten. De taal is daarmee een doel op zich. We spreken daarom van een

⁹ Verwijzing naar Kamerbrief PM + publicatie afspraken in Stcrt?

¹⁰ Nuffic. 2023. Blijven na afstuderen.

doeltaal. Naast taalverwerving en het doceren van een taal wordt expliciet ook het doorgronden van een taal genoemd. Bij dode talen is het onderwijs namelijk niet altijd gericht op het actief verwerven van de taal, maar wel op het doorgronden van de taal in al haar facetten. Dit kan logischerwijs alleen bereikt worden door veelvuldig gebruik van de doeltaal. Het is niet de bedoeling dat iedere opleiding met een enkel (keuze)vak dat gericht is op verwerving van kennis van een taal, volledig onder de uitzondering valt. Het verwerven, doorgronden of leren doceren van de taal of talen moet daadwerkelijk het hoofddoel van de opleiding zijn. Dit moet bijvoorbeeld blijken uit de eindtermen van de opleiding.

b. Joint programmes

De regering wil stimuleren dat op internationaal niveau academisch wordt samengewerkt. Joint programmes tussen Nederlandse en buitenlandse instellingen zijn daar een voorbeeld van. De noodzaak tot anderstaligheid bij een gezamenlijk aangeboden onderwijsprogramma is evident. Immers, het programma moet door in elk geval studenten uit beide (c.q. alle) deelnemende landen kunnen worden gevolgd om een succesvolle samenwerking en uitwisseling van studenten tot stand te kunnen laten komen. Daarom wordt in de wet opgenomen dat deze joint programmes altijd anderstalig mogen worden verzorgd. Tot deze categorie behoren alleen opleidingen of trajecten die door de NVAO geaccrediteerd zijn als een joint programme, omdat de regering veel waarde hecht aan deze accreditatie.

c. Doelmatig anderstalige opleidingen

De derde grond voor anderstalig onderwijs betreft opleidingen en trajecten waarvan het anderstalig verzorgen naar oordeel van het instellingsbestuur doelmatig is, gelet op de regionale omstandigheden, de arbeidsmarkt, de uniciteit of de internationale positionering. Deze grond was reeds opgenomen in het wetsvoorstel. Het verschil is dat met deze nota van wijziging niet meer door de minister getoetst wordt of een opleiding of traject doelmatig anderstalig is. In plaats daarvan beoordeelt het instellingsbestuur of sprake is van doelmatigheid van anderstaligheid. De uitwerking van deze vier criteria zoals die in de memorie van toelichting van het wetsvoorstel zijn opgenomen, blijft voor de regering het uitgangspunt. De regering kiest er echter voor om die in deze nota van wijziging niet nader uit te werken, om de instellingen meer ruimte te geven om zelf invulling te geven aan die criteria. Ook vervalt het geheel van voorzieningen als criterium. Dat betekent dat niet beoordeeld hoeft te worden of er binnen het totale bestaande onderwijsaanbod ruimte is voor de anderstaligheid van een opleiding of traject. De verantwoordelijkheid van het instellingsbestuur reikt niet verder dan de eigen instelling. De regering vindt het daarbij niet passend om instellingen voor te schrijven dit te beoordelen. Desalniettemin gaat de regering er wel van uit dat instellingen in het kader van hun zelfregie met elkaar afspraken maken over de totale verdeling van het anderstalige opleidingsaanbod.

3.1.2. Onderbouwing doelmatigheid

In het wetsvoorstel was al opgenomen dat instellingen taalbeleid moeten opstellen waarin onder andere is uitgewerkt wanneer wordt overgegaan tot het anderstalig verzorgen van een opleiding of traject en welke procedures daarbij gevolgd worden. Daarbinnen werken de instellingen uit hoe zij in algemene zin invulling zullen geven aan de doelmatigheidsgronden die in de wet worden gesteld. Naast de algemene kaders binnen het instellingsbeleid, vindt de regering het vanuit het oogpunt van transparantie en navolgbaarheid van belang dat als een instelling kiest voor anderstalig onderwijs op grond van doelmatigheid, de instelling onderbouwt hoe de specifieke anderstalige opleiding of het anderstalige traject past binnen de doelmatigheidscriteria en de uitwerking daarvan in het algemene taalbeleid van de eigen instelling. Een algemene onderbouwing per sector of groepen van opleidingen volstaat dus niet. Deze toelichting met de overwegingen per opleiding moet openbaar en vindbaar gepubliceerd worden op

de website van de opleiding. Deze verplichting tot onderbouwing per opleiding of traject geldt allen voor bachelor- en associate degree-opleidingen. Het is aan instellingen zelf om te beslissen hoe ze de publicatie vormgeven. Gedacht kan worden aan een bijlage bij het taalbeleid op te nemen waarin de onderbouwing per opleiding inzichtelijk wordt gemaakt.

3.1.3. Toezicht en handhaving

De open formulering van de criteria heeft een aantal gevolgen. In de eerste plaats kan de overheid niet achteraf ingrijpen in de inhoudelijke keuzes voor opleidingstaal die de instellingen op basis van de doelmatigheidsgronden maken. Instellingen kunnen niet dwingend door de minister van OCW worden aangesproken op hun manier van invulling van het beleid. Een vorm van inhoudelijk toezicht achteraf zou ook leiden tot een vorm van schaduwtoetsing, wat niet past bij het doel van het schrappen van de toets anderstalig onderwijs in deze nota van wijziging, namelijk de verantwoordelijkheid voor de keuze voor opleidingstaal bij het instellingsbestuur leggen. In de tweede plaats is het niet de wens om van overheidswege te sturen op de aantallen anderstalige opleidingen en trajecten. De formulering dat het onderwijs wordt verzorgd "in het Nederlands, tenzij" betekent niet in alle domeinen dat het Nederlandstalig onderwijs ook de overhand heeft. De regering erkent dat sommige domeinen overwegend anderstalig zijn, omdat er naar het oordeel van de instellingsbesturen veel opleidingen doelmatig anderstalig verzorgd kunnen worden. "Nederlands, tenzij" betekent dus dat een opleiding te allen tijde Nederlandstalig mag zijn; indien de opleiding niet Nederlandstalig is, zijn er aanvullende eisen en is aanvullende verantwoording door de onderwijsinstelling nodig.

Bovenstaande wijziging heeft als gevolg dat er van overheidswege geen inhoudelijk oordeel over de keuze voor anderstalig onderwijs en de onderbouwing van doelmatigheidsgronden zal plaatsvinden. Er kan echter wel worden gekeken óf in het taalbeleid de procedures en inhoudelijke gronden voor anderstalig onderwijs zijn uitgewerkt. Indien er geen sprake is van een taalopleiding of joint programme, kan de Inspectie van het onderwijs (hierna: inspectie) nagaan of de keuze voor anderstaligheid per opleiding of traject onderbouwd is en op de website van de instelling gepubliceerd is. Indien blijkt dat een instelling een anderstalige opleiding of een anderstalig traject aanbiedt zonder de keuze voor de anderstaligheid onderbouwd te hebben, kan de inspectie de instelling hierop aanspreken en kan in het uiterste geval een bekostigingssanctie door de minister worden opgelegd. Ook kan de inspectie controleren of de opleidingstaal juist in RIO is geregistreerd. Indien een opleiding anderstalig mag zijn, omdat het een joint programme betreft, kan de inspectie nagaan of er een accreditatiebesluit aanwezig is. Bij taalopleidingen kan de inspectie beoordelen of het verwerven, doorgronden of leren doceren van een taal inderdaad (één van de) kerndoelen van een opleiding is. Het toezicht door de inspectie beperkt zich dus tot de procesmatige eisen die in de wet gesteld worden.

Wegens het open wettelijk kader kan de inspectie bij de uitvoering van haar toezicht niet een inhoudelijke toets uitvoeren of het instellingsbestuur tot een goede inhoudelijke afweging is gekomen ten aanzien van de opleidingstaal op grond van de doelmatigheidscriteria – die afweging ligt bij het instellingsbestuur op basis van de beoordelingsruimte die de formulering van de criteria hem geeft. Dat is het gevolg van de bewuste keuze die de regering gemaakt heeft tussen overheidssturing en zelfregie. Door te regelen dat instellingen zelf beoordelen of anderstalig onderwijs doelmatig is, maar dit wel moeten onderbouwen, wil de regering instellingen stimuleren hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen en na te denken over de maatschappelijke meerwaarde van anderstalig onderwijs voor de Nederlandse samenleving en hun keuzes daaromtrent transparant te maken. De regering gaat er ook vanuit dat instellingen in het kader van hun zelfregie gezamenlijk tot afspraken hierover komen. De regering blijft de uitwerking en invulling van het taalbeleid, de taalkeuzes en de zelfregie door de instellingen

monitoren. Op grond van de gemaakte bestuurlijke afspraken zal hierover ook regulier het gesprek gevoerd worden met de instellingen.

3.2. Registratie opleidingstaal

In het wetsvoorstel werd registratie van de opleidingstaal gekoppeld aan het hebben van toestemming voor anderstalig onderwijs op grond van de toets anderstalig onderwijs. Nu deze toets komt te vervallen, vervalt ook die grondslag voor de registratie.

Desalniettemin is het van belang dat de opleidingstaal van alle opleidingen op dezelfde wijze geregistreerd wordt. Dit is noodzakelijk om een eenduidig beeld te vormen van het aanbod van anderstalig onderwijs en daarmee de internationalisering van het onderwijs te kunnen monitoren. Daarom regelt deze nota van wijziging dat instellingen de opleidingstaal van alle bachelor- en associate degree-opleidingen in RIO moeten registreren. Daarbij moet ook worden geregistreerd of er sprake is van een opleiding met meerdere taaltrajecten. De registratie van de opleidingstaal zorgt voor individuele opleidingen voor een zeer beperkte extra administratieve last. Bovendien wordt in de praktijk taal vaak al vrijwillig geregistreerd in RIO.

3.3. Medezeggenschap

Op basis van de WHW heeft de decentrale medezeggenschap op dit moment geen inspraakrechten ten aanzien van de taal waarin het onderwijs van een opleiding verzorgd wordt. Het wetsvoorstel regelt dat de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd en waarin de tentamens worden afgenomen, opgenomen moeten worden in de Onderwijs- en examenregeling (hierna: OER). Daarmee krijgt de opleidingscommissie wél inspraakrechten ten aanzien van de taal. De opleidingscommissie heeft immers inspraakrechten ten aanzien van alle onderdelen van de OER. Met deze nota van wijziging wordt geregeld dat de opleidingscommissie adviesrecht krijgt ten aanzien van het vaststellen van de onderwijs- en tentamineringstaal.

De bevoegdheid om te besluiten over de taal van de opleiding als geheel ligt bij het college van bestuur. Zij neemt deze beslissing op basis van een brede, opleidingsoverstijgende afweging waarbij aspecten als kwaliteit en doelmatigheid van de opleidingstaal een rol kunnen spelen. De regering vindt het belangrijk dat de opleidingscommissie vervolgens, vanuit haar verantwoordelijkheid om de kwaliteit van de individuele opleiding te borgen, over de taal van het onderwijs en tentamens mee kan praten. Om een bepaalde onderwijseenheid en tentamen in een bepaalde taal te verzorgen, wordt echter niet alleen gebaseerd op basis van opleidingskwaliteit. Zo spelen ook strategische, bestuurlijke keuzes over de manier waarop het personeel ingezet kan worden en voor de te verdelen onderwijscapaciteit als gevolg van internationale studentenstromen. Ook spelen maatschappijgerichte doelmatigheidsafwegingen een rol. Zulke overwegingen meewegen ligt buiten de taakomschrijving en rol van de opleidingscommissie. Daarom wordt met voorliggende nota van wijziging een adviesrecht van de opleidingscommissie geregeld op het per onderwijseenheid vaststellen van de onderwijs- en tentamineringstaal. Dit acht de regering passender dan een instemmingsrecht, dat in het oorspronkelijke wetsvoorstel opgenomen was.

3.4. Bescherming studenten bij wijziging opleidingstaal

Het wetsvoorstel voorziet in een regeling voor zittende studenten voor het geval een opleiding niet langer anderstalig zou mogen worden aangeboden als gevolg van de TAO. Dat is nu niet meer aan de orde. Het wetsvoorstel treft echter geen voorziening voor het geval waarin de instelling uit eigen beweging besluit de opleiding of het traject niet langer anderstalig voort te zetten, of een Nederlandstalige opleiding anderstalig te gaan verzorgen. Door het schrappen van de TAO hebben instellingen meer vrijheid in de keuze voor onderwijstaal. Daarom zal de situatie waarin een instelling uit eigen beweging de taal van een opleiding of traject omzet, vaker voorkomen dan onder het oorspronkelijke wetsvoorstel het geval zou zijn. De nota van wijziging treft daarom een voorziening voor

het geval het instellingsbestuur beslist de taal van de opleiding te wijzigen. Zittende studenten moeten in dat geval hun opleiding altijd in dezelfde taal kunnen afmaken als waarin ze de opleiding begonnen zijn. Dat geldt zowel voor studenten die aan de start zich hebben ingeschreven voor een Nederlandstalige opleiding (met hoogstens 1/3^e deel anderstalige vakken), als voor studenten die startten aan een (volledig) Engelstalige opleiding. Opleidingen die voor meer dan 1/3^e anderstalig zijn, zullen dit dus ook goed aan studenten moeten communiceren. Ook kan het hierdoor niet zo zijn dat een student als gevolg van wijzigingen van de taal van verschillende curriculum-onderdelen uiteindelijk een overwegend anderstalig curriculum moet doorlopen. Zo wordt rekening gehouden met de belangen van de zittende studenten, die immers bewust hebben gekozen om de opleiding of het traject in een bepaalde taal te volgen.

4. Gevolgen

4.1 Regeldruk

Aan het wetsvoorstel zijn voor de bekostigde instellingen nalevingskosten verbonden. De voorliggende nota van wijziging zal resulteren in een verandering van deze kosten. De nalevingskosten werden eerder geschat op eenmalig € 1,8 miljoen en structureel € 18,4 miljoen per jaar. De initieel berekende kosten voor de toetsing van het bestaande anderstalig opleidingsaanbod, samengenomen € 700.000, komen vanwege de nota van wijziging te vervallen. Ook de structurele nalevingskosten van € 12.000 per jaar voor de TAO voor nieuw aanbod komen te vervallen. De administratieve lasten van de registratie van de opleidingstaal in RIO zijn verwaarloosbaar klein. Het betreft een relatief eenvoudige handeling die weinig tijd kost; voorafgaand zal de instelling zich wel een beeld moeten vormen van welke opleidingen op grond van de definitie in het wetsvoorstel anderstalig zijn. De onderbouwing van de doelmatigheid van de anderstalige opleidingen en trajecten zal meer inspanning vereisen. Het gaat in beginsel om een eenmalige exercitie per opleiding; hoewel wel verwacht wordt dat instellingen de onderbouwing herzien indien dit nodig blijkt. Deze onderbouwing is minder zwaar dan de oorspronkelijke toets anderstalig onderwijs. Het gaat dan om ongeveer 500 anderstalige opleidingen en trajecten.¹¹ Per opleiding of traject wordt de administratieve last om te komen tot een onderbouwing en deze te publiceren geraamd op gemiddeld € 500. Dit komt voor het volledige onderwijsveld neer op eenmalig € 250.000. In lijn met de verwachting in het wetsvoorstel dat er jaarlijks ongeveer 10 nieuwe anderstalige opleidingen zouden komen, zijn de structurele uitvoeringskosten € 5000 per jaar.

Op onderdelen als taalbeleid, bevordering taalvaardigheid en fixus zal geen verandering in de beschreven nalevingskosten plaatsvinden. De voorgestelde wijzigingen op het gebied van medezeggenschap en bescherming van de student bij omzetting van de opleidingstaal hebben geen invloed op de structurele of incidentele nalevingskosten. De eerder berekende structurele kosten van € 18,4 miljoen blijven daarmee staan. De incidentele nalevingskosten komen in de nieuwe situatie uit op € 1.735.000.

4.2 Uitvoeringstoetsen

Deze nota van wijziging is eerder afgestemd met DUO en de inspectie. De minister van OCW heeft DUO, de inspectie en de CDHO gevraagd om een formele uitvoeringstoets danwel handhavingstoets uit te voeren.

[Deze paragraaf zal worden aangevuld met hun bevindingen na de internetconsultatie.]

4.3 Adviescollege toetsing regeldruk

De nota van wijziging is ter advisering voorgelegd aan het Adviescollege toetsing regeldruk (hierna: ATR).

¹¹ Benadering gebaseerd op cijfers van studiekeuze123, dashboard instructietaal van UNL en cijfers over de zelfregie van de VH.

[Deze paragraaf zal later worden aangevuld op basis van hun advies.]

II. Artikelsgewijze toelichting

Onderdelen A, B en K

Deze wijzigingen houden verband met het schrappen van de toets anderstalig onderwijs. Deze onderdelen schrappen de artikelen die de uitwerking van de toets bevatten en het artikel dat regelt dat instemming op grond van de toets ingetrokken of beperkt kan worden.

Onderdelen C, D en E

Oorspronkelijk werd geregeld dat per opleiding geregistreerd werd als sprake was van instemming voor het anderstalig verzorgen op grond van de toets anderstalig onderwijs. Met het vervallen van de toets is dit geen gegeven meer wat geregistreerd kan worden. In plaats daarvan moet de taal waarin het onderwijs wordt verzorgd, geregistreerd worden. Dit betekent dat ook van Nederlandstalige bachelor- en associate degree-opleidingen de opleidingstaal geregistreerd moet worden.

Omdat de toets geschrapt wordt, is er ook geen sprake meer van een instemmingsbesluit. Onderdeel D schrapt de bepaling die regelde dat een positief besluit op grond van de toets aangeleverd moest worden om de opleiding te kunnen registreren in RIO. Onderdeel E schrapt de bepaling dat de registratie van de instemming gewijzigd kon worden op grond van een besluit tot beperking of intrekking van deze instemming.

Onderdeel F

Met dit onderdeel wordt de norm ten aanzien van opleidingstaal aangepast. In het eerste lid wordt de grond op basis waarvan een opleiding of traject anderstalig mag worden, aangepast. Deze aanpassing regelt dat er drie gronden zijn op basis waarvan een opleiding of traject anderstalig mag worden aangeboden. Het gaat dan om: taalopleidingen, joint programmes en opleidingen of trajecten die op grond van doelmatigheid anderstalig worden aangeboden. Deze aanpassing betekent dat niet langer instemming nodig is om een opleiding of traject in een andere taal dan het Nederlands aan te bieden.

Het tweede en derde lid passen het voorgestelde vierde en vijfde lid van artikel 7.2 aan. Opleidingen hoeven niet meer op grond van evidente doelmatigheid via ministeriële regeling uitgezonderd te worden van de norm, zoals oorspronkelijk in het vierde en vijfde lid geregeld werd. De categorieën opleidingen die de regering hier voor ogen had, zijn als zelfstandige categorieën toegevoegd aan het voorgestelde derde lid. Met de aanpassing van deze leden wordt geregeld dat indien instellingen bachelor- of associate degree-opleidingen of trajecten op grond van doelmatigheid anderstalig aanbieden, zij deze keuze per opleiding moeten onderbouwen en deze onderbouwing op hun website moeten publiceren.

Onderdeel G

Voorgesteld wordt om aan artikel 7.3, een lid toe te voegen, zodat voor de instelling ook de plicht geldt om bij een wijziging van de opleidingstaal aan zittende studenten de mogelijkheid te bieden de opleiding af te maken in de taal waarin de student de opleiding is gestart. Daarbij wordt de nominale studieduur plus één jaar gerekend.

Onderdelen H, I, en J

In het wetsvoorstel is opgenomen dat de opleidingscommissie instemmingsrecht krijgt ten aanzien van de vaststelling van de onderwijs- en tentamineringstaal, (voorgesteld artikel 9.18, eerste lid, onderdeel a, artikel 10.3c, eerste lid, onderdeel a en artikel 11.11, eerste lid), die op grond van het wetsvoorstel in de OER moet worden opgenomen (voorgesteld artikel 7.13, tweede lid, onderdeel aa). Deze onderdelen regelen dat de opleidingscommissie adviesrecht krijgt. Voor een inhoudelijke toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van de algemene toelichting.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Rianne Letschert